C U R T E A D E A P E L B Ă L Ţ I

Dosarul nr.21rji-297/24 *Prima instanţă:* Judecătoria Soroca sediul Central
Judecător Lina Popescu

D E C I Z I E
în numele Legii

31 mai 2024
mun.Bălţi

Colegiul penal al Curţii de Apel Bălţi,

În componenţa :
Preşedintele completului, judecătorul: Gheorghe Scutelnic
Judecătorii: Oleg Moraru, Viorel Pușcaș

a judecat în *şedinţă de judecată* ***în lipsa părților procesului,*** în ***ordine de recurs***, *recursul* ***directorului Penitenciarului nr.6 Soroca, comisar de justiție,*** **Viorel Țîmbaliuc**, declarat împotriva ***încheierii judecătoriei Soroca sediul Central din 15.03.2024***, în privința ***condamnatului*** **Ferari Mihail**, *născut la *****, dom. m*****, deținut în Penitenciarul nr.6 Soroca;*

Termenul examinării cauzei fiind:
1.În prima instanță: 19.01.2024-15.03.2024.
2.În instanța de recurs: 09.04.2024 -31.05.2024.

După expunerea esenței cauzei penale de către judecătorul raportor, ținând cont de materialele prezentate instanței de recurs, pentru expunere asupra recursului, Colegiul penal,-

C O N S T A T Ă :

Prin ***încheierea Judecătoriei Soroca sediul Central din 15.03.2024***, s-a admis plângerea condamnatului Ferari Mihail *****împotriva administraţiei instituţiilor penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

S-a constatat faptul că, Ferari Mihail *****a fost deţinut în perioada 23.08.2022-06.11.2023, în Penitenciarul nr.11 Bălți în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, pe o perioadă de 234 (două sute treizeci și patru) zile în calitate de prevenit și 206 (două sute șase) zile, în calitate de condamnat.

S-a constatat faptul că, Ferari Mihail *****a fost deţinut în perioada

06.11.2023-11.03.2024, în Penitenciarul nr.6 Soroca în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, pe o perioadă de 126 (una sută douăzeci și șase) zile.

În condițiile art.473[4] alin.(6) CPP, s-a redus pedeapsa condamnatului Ferari Mihail Vasili, cu 468 (patru sute șaizeci și opt) zile, pentru perioada de 234 (două sute treizeci și patru), în care s-a deţinut în calitatea de prevenit, cu calcularea a 2 zile de închisoare pentru 1 zi de arest preventiv.

În condițiile art.473[4] alin.(4) CPP, s-a redus pedeapsa condamnatului Ferari Mihail Vasili, cu 42 (patruzeci și două) zile, pentru perioada de 206 (două sute șase) zile rotunjite la 210 zile, în care s-a aflat în detenţie în Penitenciarul nr.11 Bălți, cu calcularea a 2 zile de reducere pentru 10 zile de detenţie, și cu 12 (doisprezece) zile, pentru perioada de 120 (una sută douăzeci) zile, în care s-a aflat în detenţie în Penitencirul nr.6 Soroca, cu calcularea a 1 zi de reducere pentru 10 zile de detenţie.

În privința perioadei rămase de 6 (șase) zile, calculate în condițiile art.473[4] alin. (4) din Codul de procedură penală, care nu pot fi reduse, instanţa de judecată consideră necesar de a le lăsa în continuare la termenul de executare a pedepsei.

Termenul pedepsei definitive de 13 (treisprezece) ani închisoare, stabilit lui Ferari Mihail Vasili, prin Sentința Judecătoriei Soroca (sediul Central) din 14.04.2023, sa redus cu 522 (cinci sute douăzeci și două) zile.

Nefiind de acord cu încheierea instanței de fond, ***directorul Penitenciarului nr.6 Soroca, comisar de justiție,*** **Viorel Țîmbaliuc** a atacat-o cu recurs, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii judecătoriei Soroca sediul Central din 15.03.2024.

În motivarea recursului ***recurentul*** invocă, că consideră hotărârea în cauză pasibilă casării.

Menționează, că instanța de fond greşit a ajuns la concluzia că în privinţa condamnatului Ferari Mihail sunt aplicabile prevederile legislaţiei procesul penale valabile până la modificările operate prin Legea nr. 245 din 31.07.2023, în vigoare la 22.08.2023, soluţie ce a condus la reducerea termenului de pedeapsă reieşind din calcul 2 zile de închisoare pentru 1 zi de arest preventiv.

Recurentul a făcut referire la art.473[4] alin.(1) Cod de procedură penală, indicând că la examinarea plângerii, instanța de fond a apreciat superficial probele prezentate de reprezentantul instituției privind condițiile de detenție în care acesta sa deținut.

Prin raportul prezentat și anexele lui, au fost descrise cu lux de amănunte condițiile care i-au fost asigurate lui Ferari Mihail pe parcursul deținerii în instituția respectivă, care nu pot fi apreciate inumane sau degradante.

Spațiul de 4 m^2 a fost respectat. Au fost asigurate condiții sub aspectul amenajării și dotării celulelor, asigurată iluminarea și ventilarea, asigurate obiecte

de igienă și menaj. S-a acordat posibilitatea de aflare în afara celulei de la deșteptare până la stingere. S-a asigurat asistența medicală.

Prin probele prezentate, s-a demonstrat netemeinicia pretențiilor lui.

La aprecierea condițiilor, instanța de judecată s-a ghidat exclusiv de alegațiile declarative ale condamnatului și constatările generale din rapoartele instituțiilor naționale și internaționale în domeniul respectării drepturilor omului.

Atrage atenția, că pe parcursul deținerii în penitenciar, Ferari Mihail nu a înaintat nici o plângere referitor la condițiile de detenție. Și nici în instanțele naționale sau internaționale nu sa adresat cu plângeri pentru constatarea condițiilor în care sa deținut.

În penitenciare, condamnatul Ferari Mihail a fost deținut în loc, unde i-a fost asigurat loc de dormit și obiecte de prima necesitate. Încăperea este iluminată artificial și natural prin geamuri cu vedere la zona locativă. A fost asigurat accesul liber la apa potabilă și blocul sanitar. Rația alimentară a fost diversificată. Condamnatul a beneficiat de posibilitatea de a se deplasa liber pe teritoriul penitenciarului conform programului zilei. S-a permis accesul la terenul de minifotbal, sala de tenis de masa, sala de forță și biserică. Lunar, condamnatul a fost asigurat cu obiecte de toaletă și menaj, accesorii de pat.

În penitenciare funcționează o baie comună cu cabine de duș, cu apă caldă, fiind posibilitatea de a face duș cel puțin o data pe săptămână. Activează o spălătorie, înzestrată cu mașini automate pentru spălarea hainelor. Permanent se efectuează dezinfecția și deratizarea încăperilor. A fost asigurată asistența medicală necesară.

Din probele prezentate rezultă, că lui Ferari Mihail i-au fost asigurate condiții satisfăcătoare, care nu depășesc pragul minim de severitate cerut de art.3 CEDO.

Condamnatului Ferari Mihail i-au fost asigurate condiții corespunzătoare conform standardelor reglementate de legislația execuțional-penală.

În temeiul acestor argumente, consideră plângerea lui Ferari Mihail neîntemeiată în partea reducerii pedepsei cu 522 zile pentru perioada aflării în detenție înPenitenciarul nr.6 Soroca și Penitenciarul ne.11 Bălți.

Procedura de înștiințare în instanța de recurs, prevăzută la art.447 Cod de procedură penală, referitor la fixarea termenului de examinare, examinarea fără prezența părților la proces și dreptul de a depune referință, a fost executată.

Referințe de la părțile procesului penal n-au parvenit.

Verificând temeinicia argumentelor invocate de recurent în raport cu materialele puse la dispoziţia instanţei de recurs, Colegiul penal ajunge la concluzia, că recursul declarat urmează a fi admis ca fondat.

Potrivit ***art.449 alin.(1) pct.2) lit.d) Cod de procedură penală***, *(1) Judecînd recursul, instanţa adoptă una din următoarele decizii: 2) admite recursul, casînd hotărîrea, parţial sau integral, şi ia una din următoarele soluţii: d) dispune*

rejudecarea cauzei de către instanţa de fond în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanţa de recurs.

Recursul ***directorului Penitenciarului nr.6 Soroca, comisar de justiție,*** **Viorel Țîmbaliuc** a fost înaintat în termen și este fondat.

Colegiul penal reține, că instanța de fond a admis erori judiciare, care nu pot fi corectate de către instanța de recurs.

Legea procesual penală nu are caracter retroactiv, dar se aplică așa cum este în vigoare la momentul examinării plângerii.

Potrivit **art.385 alin.(5) Cod de procedură penală**, *(5) În cazul constatării încălcării drepturilor privind condiţiile de detenţie, garantate de art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, reducerea pedepsei se calculează în felul următor: de la una la două zile de reduceri pentru 10 zile de detenţie în condiţii precare calculate cumulativ. Prevederile art.473^{2} alin.(2)–(2^{5}) şi (5), art.473^{3} alin.(3) şi art.473^{4} alin.(1)–(5^{1}) se aplică în mod corespunzător la examinarea plângerii prevenitului sau a apărătorului acestuia împotriva condiţiilor de detenţie.*

Conform **art.473^{4} alin.(4) Cod de procedură penală**, *(4) În cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art.473^{2} alin.(3), instanţa de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculându-se de la 1 la 2 zile de reduceri pentru 10 zile de detenţie în condiţii precare calculate cumulativ. Instanţa de judecată poate rotunji în favoarea condamnatului termenul de pedeapsă constatat ca fiind executat în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, pentru a deduce integral acest termen din termenul rămas neexecutat.*

Deci, instanța de fond urma să aplice aceste prevederi, cum erau în vigoare la 15.03.2024.

Mai mult, instanța instanţa de recurs este în imposibilitate legală de a susţine soluţia primei instanţei referitor la aplicarea în speţă efectele juridice a prevederilor art.385 alin.(5) Cod de procedură penală, (n redacţia Legii nr.163 din 20.07.2017, în vigoare 20.12.2017), pentru perioada 23.08.2022-06.11.2023 în arest preventiv în cadrul P-11 Bălţi, în condiţiile în care norma în cauză a fost abrogată expres, iar în redacţia nouă a Legii nr.245 din 31.07.2023, în vigoare 22.08.2023 are un nou conţinut, adică: *În cazul constatării încălcării drepturilor privind condiţiile de detenţie, garantate de art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, reducerea pedepsei se calculează în felul următor: de la una la două zile de reduceri pentru 10 zile de detenţie în condiţii precare calculate cumulativ*.

Prevederile art.473[2] alin.(2)-(25) şi (5), art.473[3] alin.(3) şi art.473[4] alin.(1)-(5[1]) se aplică în mod corespunzător la examinarea plângerii prevenitului sau a apărătorului acestuia împotriva condiţiilor de detenţie.

În contextul dat, Colegiul penal statuează că, prin modificările date legiuitorul pe de o parte deja nu mai face diferenţa între deţinerea în condiţii de detenţie care afectează grav drepturile condamnatului pentru perioada deţinerii cu statut de prevenit şi pentru perioada deţinerii cu statut de condamnat, iar pe de altă parte a fost modificată formula de calcul, şi anume: de la 1 la 2 zile de reduceri pentru 10 zile de detenţie în condiţii precare calculate cumulativ, spre deosebire de Legea veche, care făcea o diferenţiere între deţinerea persoanei cu statut de prevenit de cea a deţinerii cu statut de condamnat, şi pentru prevenit calculul se efectua după formula două zile de închisoare pentru o zi de arest preventiv.

La caz, instanţa de recurs ţine a sublinia că, plîngerea condamnatului Ferari Mihail în temeiul constatării lezării art.3 CEDO întradevăr a fost depusă la data 19.01.2024 și judecarea cauzei a avut loc după modificările operate prin Legea nr.245 din 31.07.2023, în vigoare 22.08.2023, astfel în asemenea circumstanţe se impune trecerea în revistă a incidenţei prevederilor art.3 alin.(1) Cod de procedură penală, care prevede că, în desfăşurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul judecării cauzei în instanţa judecătorească, fapt pentru ce prezenta cauză urmează a fi soluţionată în limitele legii în vigoare a desfăşurării procesului în cadrul instanţei de judecată, urmând ca instanţa de fond la o nouă rejudecare a cauzei să dea deplină eficienţă juridică prevederile Legii nr.245 din 31.07.2023, în vigoare 22.08.2023, şi în dependenţă de acesta să pronunţă o soluţie legală şi întemeiată, inclusiv şi cu celelalte termene a condiţiilor de detenţie din cadrul aflării sale în penitenciarele nr.11 Bălţi şi nr.6 Soroca.

Din considerentele expuse, Colegiul penal conchide, că în prezenta speță și-au găsit confirmare temeiurile pentru recurs invocate, ceea ce duce la casarea încheierii instanței de fond cu remiterea cauzei la rejudecare, în aceeași instanță de judecată, în alt complet de judecată, deoarece această eroare nu poate fi corectată de instanța de recurs.

Colegiul penal reține, că ținînd seama de dispozițiile art.449 alin.(1) pct.2) lit.b) Cod de procedură penală, nu poate în instanța de recurs agrava situația condamnatului, indiferent de cine a declarat recursul.

Reieșind din această normă, la moment Colegiul penal nu poate dispune calcularea reducerii pedepsei în detrimentul condamnatului.

La rejudecarea cauzei instanța de fond urmează să se conducă de prevederile art.451 Cod de procedură penală, ce prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul cuvenit și în strictă conformitate cu prevederile legii, asupra aspectelor evidențiate în prezenta decizie, să-și argumenteze clar concluziile sale, ținând cont de motivele casării încheierii atacate și să pronunțe o

hotărâre legală și întemeiată, pronunțându-se asupra tuturor motivelor invocate de către participanții la proces.

În baza celor expuse, în temeiul art.449 alin.(1) pct.2) lit.d) şi art.417-418 Cod de procedură penală, Colegiul penal,-

D E C I D E :

Recursul ***directorului Penitenciarului nr.6 Soroca, comisar de justiție,*** **Viorel Țîmbaliuc**, declarat împotriva ***încheierii Judecătoriei Soroca sediul Central din 15.03.2024***, în privința ***condamnatului*** **Ferari Mihail**, se admite ca fiind fondat, cu casarea încheierii și remiterea cauzei la rejudecare în aceiași instanță în alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Preşedintele de şedinţe, judecător Gheorghe Scutelnic

Judecători Oleg Moraru

Viorel Pușcaș